Projekt

z dnia 11.03.2024 r. Zatwierdzony przez
Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

z dnia ..... 2024 r.

sprawie przyjęcia Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.[1])

Rada Powiatu
uchwala:

§ 1. Przyjmuje się Program korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030, zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała NR XXIX/267/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024".

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

[1] Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2023 r. poz. 289, 535, 1606

PROGRAM
KOREKCYJNO-EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE TARNOGÓRSKIM
NA LATA 2024-2030

Tarnowskie Góry, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie …….2
II. Prawne uwarunkowania Programu …….. 2
III. Cele i założenia Programu …… 3
IV. Zasady udziału Programie …….. 4
V. Zasady realizacji Programu …… 5
VI. Finansowanie Programu ……6
VII. Monitoring i sprawozdawczość……6

I. WPROWADZENIE

Przemoc domowa w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jest jednym z istotniejszych problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W przyjętym systemie przeciwdziałania przemocy domowej, zostały również ujęte działania nakierunkowane na udzielanie pomocy i wsparcia osobom stosującym przemoc domową. W przyjętym Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 kładzie się duży nacisk na rozwój oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Jednym z takich działań jest realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, wskazując jako realizatora jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego.

Program korekcyjno-edukacyjny jest formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową w celu nauczenia ich samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe.

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową ma na celu zahamowanie przemocy domowej, i jak pokazują badania monitoringowe w zakresie skuteczności prowadzonych programów, są skuteczną forma korygowania postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

II. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Program korekcyjno-edukacyjny został opracowany na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).
2. Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
3. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).
4. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczeń o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 roku, poz. 1164).
   Przy uwzględnieniu:
   Zaleceń dotyczących opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa śląskiego na lata 2024-2030 wdane przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach z dnia 20 lutego 2024 roku.

III. CELE i ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program będzie realizowany w latach 2024 – 2030 przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.
Powiat Tarnogórski sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadania.

1. Głównym celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem poprzez zmianę zachowań i postaw związanych z przemocą oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia społecznego.
2. Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową obejmuje:
   1) Zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej.
   2) Powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy.
   3) Rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych.
   4) Zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy.
   5) Wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania.
   6) Poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej.
   7) Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej.
   8) Uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy.
   9) Uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych
3. Tematyka zajęć korekcyjno-edukacyjnych uwzględnia:
   1) Społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej − powiązania między przemocą a stereotypami dotyczącymi płci i relacji między kobietami i mężczyznami oraz rodzicami i dziećmi.
   2) Problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich – potrzeby osób stosujących przemoc dotyczące władzy i kontroli, zaprzeczanie odpowiedzialności za przemoc i obwinianie osób doznających przemocy, proces wiktymizacji, rozróżnianie zachowań agresywnych i asertywnych, rozpoznawanie osobistych postaw związanych z przemocą, uczenie się odpowiedzialności za własne decyzje.
   3) Planowanie i rozwijanie samokontroli – mechanizmy agresywnych zachowań, zaprzeczanie aktom przemocy i zniekształcanie obrazu minionych wydarzeń, zniekształcenie myślenia i unikanie świadomego wyboru oraz decyzji, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych, ćwiczenie technik powstrzymywania agresywnych reakcji.
   4) Uzależnienia a problem przemocy – rozpoznawanie uzależnienia od alkoholu i narkotyków, specyfika związku między nadużywaniem substancji chemicznych a stosowaniem przemocy, zaburzenia życia rodzinnego spowodowane uzależnieniami rodziców, rozpoznawanie jak ślady bycia krzywdzonym przekształcają się we wrogość wobec innych.
   5) Komunikację interpersonalną – zdolność do rozpoznawania oraz konstruktywnego wyrażania uczuć, intymność i umiejętność empatycznego słuchania innych i reagowania z szacunkiem, umiejętności rozwiązywania konfliktów oparte na negocjacjach i kompromisach, rozpoznawanie różnych form wyrażania wrogości i braku szacunku oraz uczenie się konstruktywnych postaw wobec innych.

6) Promocję pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego – wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo w związkach i w rodzinie, szczerość i solidność, akceptowanie osobistej odpowiedzialności za czyny, rozwijanie zdolności do szacunku i wsparcia oraz akceptacji dla uczuć, opinii, postępowania i przyjaciół partnerki/partnera, sprawiedliwość i równość w podziale praw i obowiązków, partnerstwo ekonomiczne.
7) Przemoc seksualną – rozpoznawanie poniżających i nieakceptowanych przez partnerkę/partnera zachowań i sytuacji związanych z seksem, jako ważnej formy przemocy.
8) Dzieci, przemoc i wychowanie – wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, uświadomienie, że agresywne metody wychowawcze krzywdzą dzieci i uczą je stosowania przemocy, modelowanie pozytywnych form i umiejętności rodzicielskich.
9) Tolerancję i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych – nauka pozytywnych zachowań wobec ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi i trudnościami w kontaktach interpersonalnych z takimi osobami.

4. Program zakłada współpracę PCPR z lokalnymi służbami i instytucjami takim, jak: ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, zespoły interdyscyplinarne, sąd, prokuratura, policja, areszt śledczy, kuratorzy sądowi oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

IV. ZASADY UDZIAŁU W PROGRAMIE

1. Nabór do Programu jest prowadzony przez cały rok, zgłoszenia przyjmowane są w systemie ciągłym. Rekrutacja jest dokumentowana.
2. Udział w programie jest bezpłatny.
3. Adresatami Programu są osoby pełnoletnie stosujące przemoc domową, skierowane przez zespół interdyscyplinarny, inne instytucje lub osoby zgłaszające się dobrowolnie.
4. Przyjęcie uczestnika do Programu poprzedzone jest wstępną kwalifikacją przeprowadzoną przez pracownika PCPR, uwzględniającą diagnozę ich funkcjonowania i sytuacji życiowej, a także specyfikę przemocy, którą stosowali. Diagnoza dokumentowana jest na piśmie. W Programie mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień (zakończenie potwierdzone stosownym dokumentem).
5. Za uczestnika Programu przyjmuje się osobę, która podpisze kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie oraz rozpocznie udział w spotkaniach.
6. Osobom, które zgłosiły się do Programu PCPR wydaje zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
7. Osobom, które spełniły warunki dla jego ukończenia, PCPR wydaje zaświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

V. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

1. Program realizowany będzie w formie spotkań grupowych, po zebraniu grupy.
2. Spotkania grupowe będą prowadzone w grupach, których wielkość pozwoli na sprawne i niezakłócone ich realizowanie oraz da możliwość wykonywania w trakcie Programu praktycznych ćwiczeń grupowych.

3. Liczebność grupy będzie uzależniona od liczby osób zakwalifikowanych do udziału w Programie.
4. Łączny czas trwania Programu wynosi 60 godzin zegarowych. Od zasady tej przewiduje się odstępstwa w zakresie pomniejszenia liczby wymaganych godzin zajęć dla każdego uczestnika, pod warunkiem realizacji standardów wskazanych w § 2 rozporządzenia w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i uwzględnienia treści programowych, jednak nie mniej niż 50 godzin zegarowych.
5. Przerwy pomiędzy zajęciami nie mogą być dłuższe niż tydzień. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.
6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Program może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.
7. Wszystkie działania w ramach Programu są dokumentowane, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu spotkań (np. dziennik zajęć, listy obecności na spotkaniach grupowych) i osiągniętych efektów.
8. Warunkiem pozytywnego ukończenia Programu jest uczestnictwo w spotkaniach na poziomie **co najmniej 75% godzin zegarowych.**
9. Okoliczności, które mogą spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w Programie, tj.:
   a) powrót do zachowań przemocowych,
   b) powrót do używania alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych,
   c) brak poszanowania zasad współżycia społecznego.
10. Kwalifikacje osób prowadzących Program:
    Program prowadzony jest przez osoby, które:
    1) posiadają wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
    2) posiadają tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby, o których mowa w pkt 1) i 2) są obowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3 – letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz posiadać zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Program będzie finansowany ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej.
2. Wysokość wydatkowanych w danym roku budżetowym środków finansowych na realizację Programu uzależniona będzie od wysokości budżetu przyznanego dla województwa śląskiego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

VII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Dane sprawozdawcze dotyczące realizacji Programu odnosić się będą do osób będących uczestnikami Programu oraz osób, które ukończyły Program, przyjmując za ukończenie spełnienie przez uczestnika warunku wskazanego cz. IV w pkt 6 Programu.
2. Sprawozdawczość dotycząca realizowanego Programu odbywać się będzie za pomocą systemów teleinformatycznych w zakresie liczby realizowanych Programów.
3. Wskaźnikiem skuteczności Programu jest liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu Programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.
4. Monitoring będzie przeprowadzany raz w roku przez kolejne 3 lata od ukończenia Programu.
5. Działania monitorujące zachowania osób stosujących przemoc domową po ukończeniu Programu będą przeprowadzane w formie ankiety i będą udokumentowane.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Opracowany Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030 jest spójny z ustawodawstwem krajowym. Dnia 21 czerwca 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535) wprowadzająca wiele znaczących zmian w systemie przeciwdziałania przemocy domowej, gdzie m.in. nazwę przemoc w rodzinie zastąpiono nazwą przemoc domowa, rozszerzono definicję przemocy dodając przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, wprowadzono zmiany dotyczące kierowania osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, dookreślono cel realizacji ww. programów oraz wprowadzono nowe obowiązki dla osób kierowanych do uczestnictwa w programach. Głównym celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem. Bezpośrednimi adresatami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc domową. Oczekuje się, iż realizacja Programu przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy i ograniczenia skali problemu przemocy. W związku z powyższym, istnieje konieczność dostosowania istniejącego dokumentu do aktualnego stanu prawnego.

Mając powyższe na uwadze podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.